

รายงานการพัฒนามนุษย์
ประจำภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
พ.ศ. 2567

ออกแบบอนาคต:
ทิศทางใหม่ของการพัฒนา
มนุษย์ในเอเชียแปซิฟิก

สรุปภาพรวม

หมายเหตุ: การแปลเอกสารฉบับนี้เป็นภาษาอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาทางการของสหประชาชาติ จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่เนื้อหาเท่านั้น
เราขอแนะนำให้ใช้รายงานฉบับภาษาอังกฤษซึ่งเป็นรายงานฉบับทางการที่ผ่านการอนุมัติแล้ว

สรุปภาพรวม

สรุปภาพรวม

การพัฒนาทุนมนุษย์เป็นเรื่องของผู้คน เป็นการขยายโอกาสและตัวเลือก และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนให้ดียิ่งขึ้น ประชาชนและชุมชนไม่ควรเป็นเพียงผู้รอรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเพียงฝ่ายเดียว แต่ควรเป็นผู้มีบทบาทซึ่งมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนการสร้างความมั่นคงของมนุษย์ พร้อมมุ่งมั่นสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีและปกป้องรักษาโลกใบนี้ เพื่อประโยชน์ของชนรุ่นหลัง

ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก เส้นทางการพัฒนาทุนมนุษย์คือเรื่องราวของความก้าวหน้า ความเหลื่อมล้ำ และการเปลี่ยนแปลง (disruption) น่าตกใจที่ภูมิภาคนี้ยังไม่อยู่ในเส้นทางอันมั่นคงที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) แม้เพียงข้อเดียว และผู้คนหลายล้านคนต้องใช้ชีวิตอย่างสิ้นเปลืองเพราะภัยคุกคามมากมายต่อความมั่นคงในชีวิต สถานการณ์ในปัจจุบันของผู้คนเหล่านี้มีความยากลำบากมากขึ้นในหลายแง่มุม ภูมิภาคนี้กำลังเผชิญภัยต่อการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีและการค้าซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไป สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและการสร้างอาชีพ อีกทั้งยังมีความเสี่ยงนานับประการต่อการใช้นโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการถดถอยของประชาธิปไตยและสถาบันของประเทศ รวมถึงทัศนคติทางการเมืองที่มีการแบ่งขั้วมากยิ่งขึ้น

เพื่อฟื้นฟูการพัฒนาทุนมนุษย์ท่ามกลางภูมิทัศน์การพัฒนาซึ่งเต็มไปด้วยความผันผวน รายงานการพัฒนาทุนมนุษย์ประจำภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก พ.ศ. 2567 ฉบับนี้จึงขอนำเสนอทิศทางใหม่ โดยอาศัยความสำเร็จในอดีตของภูมิภาคนี้ รายงานฉบับนี้กำหนดแนวทางที่ปฏิบัติได้จริง และเสนอให้ใช้วิธีการอันประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ 1) การบูรณาการมิติด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ให้เป็นส่วนสำคัญของการดำเนินนโยบาย 2) ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการเติบโต 3) สร้างการเปลี่ยนแปลง

ตลอดเวลาที่ผ่านมา การพัฒนาทุนมนุษย์ในเอเชียแปซิฟิก เป็นเรื่องราวของความก้าวหน้า ความเหลื่อมล้ำ และการเปลี่ยนแปลง (disruption)

ภูมิภาคนี้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจหลายต่อหลายครั้ง ย้อนไปถึงคราวที่ญี่ปุ่นใช้ระบบอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออกในยุคเริ่มแรก นำมาสู่จุดกำเนิดของเสือแห่งเอเชีย (Asian Tigers) และการเติบโตของเศรษฐกิจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ และจีน การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีจุดเด่นคือ การผลิตแบบทันเวลาพอดี (just-in-time production) และการบูรณาการห่วงโซ่มูลค่า (integrated value chain) ทำให้เอเชียก้าวมาเป็นศูนย์กลางการผลิตของโลกอย่างมั่นคง กระทั่งหลายประเทศมีรายได้มากขึ้น บัดนี้ เอเชียและแปซิฟิกเป็นผู้สร้างผลผลิตมากกว่า 1 ใน 3 ของโลก และคาดการณ์ว่าจะช่วยสร้างการเติบโตทั่วโลกประมาณ 2 ใน 3 ต่ออีก ทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายขั้ว (multi-polar)

เอเชียและแปซิฟิกได้บุกเบิกการพัฒนาทุนมนุษย์ในแนวทางใหม่ ๆ นับตั้งแต่การเคาะแห่งชาติของสิงคโปร์ซึ่งครอบคลุมประชาชนทุกคน ไปจนถึงนวัตกรรมในระบบการเงินระดับจุลภาค (microfinance) ในบังกลาเทศ โหมบายแบงก์กึ่งในอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ตลอดจนแนวคิดที่เกื้อหนุนการพัฒนาทุนมนุษย์ในกฎเกณฑ์ ครีเอทีฟ และเวียดนาม ประเทศต่าง ๆ สามารถเรียนรู้จากกันและกัน และปรับใช้แนวคิดอันหลากหลายให้เหมาะสมกับบริบทใหม่ ในประเทศของตน สิ่งนี้ช่วยให้ผู้คนกว่า 1.5 พันล้านคนในภูมิภาครอดพ้นจากความยากจนขั้นรุนแรงไปพร้อมกับเศรษฐกิจที่เติบโตรวดเร็ว

ด้วยแนวทางเหล่านี้เอง ภูมิภาคนี้จึงก้าวหน้ามาอย่างมากในด้าน การพัฒนาทุนมนุษย์ในระยะยาว ตลอดสามทศวรรษที่ผ่านมา ดัชนี การพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Development Index หรือ HDI) เพิ่มขึ้น 19 จุดร้อยละ ซึ่งเป็นการก้าวกระโดดสูงสุดในโลก นอกเหนือจากรายได้ ที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วแล้ว อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ยังเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 66 สู่อัตรา 86 อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 19 เป็นร้อยละ 36 อัตราการเสียชีวิตของเด็กอายุ ต่ำกว่า 5 ปีลดลงจากร้อยละ 83 เหลือเพียงร้อยละ 22 ต่อเด็กเกิดใหม่ หนึ่งพันคน และอายุคาดเฉลี่ย (life expectancy) เพิ่มขึ้นจาก 64 ปี เป็น 72 ปี ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นความสำเร็จอันน่าจับตามอง

กว่าผู้คนกลับไม่ได้รับประโยชน์เหล่านี้อย่างเท่าเทียมกัน ยังคงมีความเหลื่อมล้ำอยู่ทั่วไปในภูมิภาคย่อยของเอเชียแปซิฟิก และภายใน บรรดาประเทศต่าง ๆ ตลอดจนโครงสร้างที่ติดกัน (structural exclusion) ที่ยังพบได้มากและไม่มีแนวโน้มว่าจะหายไป

- ความเหลื่อมล้ำยังคงฝังรากลึก - ผู้คนร่ำรวยที่สุดเพียงร้อยละ 10 ยังคงเป็นเจ้าของมากกว่าครึ่งหนึ่งของรายได้ทั้งหมด โดยเฉพาะใน เอเชียใต้ที่ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ยิ่งย่ำแย่ลงกว่าเดิม ยิ่งไปกว่านั้น ยังคงมีความเหลื่อมล้ำในแง่การกระจายความมั่งคั่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ ทั้งนี้ พบความเหลื่อมล้ำ ด้านการกระจายความมั่งคั่งสูงสุดในจีน อินเดีย เมียนมา ศรีลังกา และประเทศไทย และในภาพรวม ความก้าวหน้าด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ ยังขาดความครอบคลุมเป็นอย่างมากอีกด้วย
- ผู้คนหลายล้านคนติดกับดักความยากจน - ถึงแม้ว่าจะมีความก้าวหน้า มหาศาลในการลดความยากจนด้านตัวเงิน (monetary poverty) ซึ่งส่วนใหญ่แล้วขับเคลื่อนโดยการเติบโตของเศรษฐกิจจีน อย่างไรก็ตาม ผู้คนประมาณ 185 ล้านคนยังคงอยู่ในภาวะยากจนขั้นรุนแรงในเชิง สัมบูรณ์ กล่าวคือ มีรายได้น้อยกว่า 2.15 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน และยังมีอีกหลายคนกว่านั้นที่ใช้ชีวิตอยู่ในภาวะความยากจนสัมพัทธ์ (relative poverty) ประมาณ 1 พันล้านคนจัดอยู่ในกลุ่ม “ยากจน ทางสังคม” (socially poor) พวกเขาใช้ชีวิตด้วยรายได้น้อยกว่า ครึ่งหนึ่งของรายได้มีฐานะ ตัววัดที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ดัชนี ความยากจนหลายมิติ (multidimensional poverty index หรือ

MPI) ซึ่งพิจารณาความขาดแคลนในมิติต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษา สุขภาพ และมาตรฐานการใช้ชีวิต ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกมีคนยากจนหลายมิติคิดเป็นประมาณครึ่งหนึ่งของโลก หรือ 500 ล้านคน ในจำนวนนี้มี 400 ล้านคนอยู่ในเอเชียใต้ ถึงแม้ว่านับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 อินเดียช่วยให้ประชาชน 415 ล้านคนหลุดพ้นจากความยากจนหลายมิติได้สำเร็จก็ตาม

- *เอเชียและแปซิฟิกมีอคติทางเพศภาวะที่ฝังรากลึก* - ผู้หญิงได้รับประโยชน์มากขึ้นจากการพัฒนา อาทิเช่น ในด้านการศึกษาและสาธารณสุข รวมถึงการเข้าถึงบริการทางการเงิน ดังเห็นได้จากในเอเชียใต้ ผู้หญิงเป็นเจ้าของบัญชีทางการเงินมากขึ้นจากร้อยละ 24 เป็นร้อยละ 66 ในช่วงเวลาสิบปี อย่างไรก็ตาม ผู้หญิงยังคงติดกับดักจากอคติหลายประการและอุปสรรคในเชิงโครงสร้าง ในบางประเทศ ผู้หญิงต้องประสบความทุกข์ยากเนื่องจากความล้มเหลวในแง่ความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมพลังให้ผู้หญิง โดยเฉพาะการจำกัดความสามารถของผู้หญิงที่ทำงานในประเทศอัฟกานิสถาน เป็นเรื่องน่ากังวลอย่างยิ่ง ผู้หญิงประมาณ 800 ล้านคนทั่วทั้งภูมิภาคต้องออกจากกำลังแรงงาน ตัวอย่างเช่น ในสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน อัตรามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของผู้หญิงอยู่ที่ร้อยละ 14 แม้ว่าจะมีอัตราการเข้ารับการศึกษาก็ตาม และในปากีสถาน อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของผู้หญิงอยู่ที่ร้อยละ 25 หากเปรียบเทียบกับร้อยละ 69 ในเวียดนาม
- *แรงงานหลายล้านคนต้องทำงานในภาคส่วนนอกระบบ และมีความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลที่ชัดเจน* - ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกมีสัดส่วนแรงงานนอกระบบคิดเป็นสองในสามของโลก หรือประมาณ 1.3 พันล้านคน ในเอเชียใต้ สัดส่วนของแรงงานนอกระบบอยู่ที่ร้อยละ 87 หรือแม้แต่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 50 หากมองเป็นรายประเทศ อีกด้านหนึ่งคือประเทศตองกาซึ่งมีแรงงานนอกระบบร้อยละ 97 อีกด้านหนึ่งคือสาธารณรัฐเกาหลีซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 27 นอกจากนี้ ยังมีความแตกต่างอย่างมากในแง่การเข้าถึงดิจิทัล กล่าวคือ ร้อยละ 40 ของประชากรในภูมิภาคเข้าไม่ถึงดิจิทัล โดยปรากฏความเหลื่อมล้ำทางเพศภาวะและสังคมเมือง-ชนบทอย่างชัดเจน
- *นอกจากนี้ ยังมีช่องว่างอย่างมีนัยสำคัญในแง่ “ความกดดันที่มีต่อโลก” (planetary pressure)* - ประเทศในเอเชียแปซิฟิกมีอัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตั้งแต่มีน้อยที่สุดไปจนถึงมากที่สุด บางประเทศมีอัตราสุทธิเป็นบวก อาทิ ภูฏาน และหลายประเทศอ่อนไหวมากที่สุดต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เชื้อเพลิงฟอสซิลคิดเป็นร้อยละ 85 ของการบริโภคพลังงาน ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา การปล่อย CO₂ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเมื่อคิดเป็นสัดส่วนทั่วโลกได้เพิ่มขึ้นจากหนึ่งในสี่เป็นครึ่งหนึ่ง ความหลากหลายทางชีวภาพบนโลกก็กำลังตกอยู่ในความเสี่ยง อันเนื่องมาจากการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัย มลภาวะ การใช้ทรัพยากรมากเกินไป และสายพันธุ์รุกราน กัยนี้ยังรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกประสบกับความถดถอยของความหลากหลายทางชีวภาพมากสูงที่สุดเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากลาตินอเมริกาและแอฟริกา แรงกดดันทางนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวก่อความเสี่ยงที่มากขึ้นให้แก่ผู้คน 200 ล้านคนในภูมิภาคซึ่งต้องพึ่งพาป่าไม้เพื่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี เมื่อพิจารณาปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเหล่านี้แล้ว ภาพของการพัฒนาอนุษย์ก็มืดมนลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่ร่ำรวยกว่าซึ่งมีรอยเท้านิเวศน์ขนาดใหญ่กว่า

เอเชียและแปซิฟิกและประเทศอื่นทั่วโลกต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบหลายครั้ง โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 พลกระทบจากสงครามในยูเครน และวิกฤตค่าครองชีพ

- *โรคระบาดและการปิดเมืองที่ตามมาส่งผลกระทบต่อกำลังแรงงานนอกระบบในภูมิภาคประมาณครึ่งหนึ่ง* - หลายประเทศต้องสูญเสียรายได้มหาศาลจากการท่องเที่ยว การโอนเงิน และการผลิต ซึ่งเป็นภาคส่วนที่จ้างแรงงานนอกระบบจำนวนมาก โดยเฉพาะประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก ส่วนในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วิกฤตนี้เผยให้เห็นถึงจุดด้อยในระบบสาธารณสุข ตามมาด้วยสงครามในยูเครน ซึ่งนำไปสู่วิกฤตค่าครองชีพ ในปี พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 วิกฤตหลายครั้งประกอบกับโควิด 19 ทำให้ในบรรดาภูมิภาคย่อยทั้งหมด ดัชนีการพัฒนามนุษย์ในภาพรวมถดถอยลง ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ ประเทศที่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจมหภาคและหนี้สินยังประสบปัญหาหนักกว่า
- *กลุ่มคนที่รับพหุนักที่สุดคือผู้หญิงในครอบครัวยากจน* - ตลอดสองทศวรรษที่ผ่านมา ภูมิภาคนี้มีอัตราการถดถอยสูงสุดในแง่ความเท่าเทียมทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเอเชียใต้และแถบแปซิฟิก ในระหว่างการแพร่ระบาดของโควิด 19 ผู้หญิงต้องแบกรับหน้าที่ภายในบ้านมากกว่า ทั้งงานบ้านและหน้าที่ดูแลเด็ก คนป่วย และคนชราในครอบครัว ในระหว่างปี พ.ศ. 2563 ถึง พ.ศ. 2564 เกิดความถดถอยรุนแรงในปาปัวนิวกินีและเมียนมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอัฟกานิสถาน ความก้าวหน้าตลอดหลายสิบปีต้องกลับตาลปัตร ผู้หญิงถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างร้ายแรง
- *ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เจตนาที่ดีแทบไม่นำไปสู่การปฏิบัติจริง การปล่อย CO₂ ยังคงเพิ่มขึ้นสูงต่อเนื่อง* - ณ เดือนสิงหาคม 2565 30 ประเทศได้มุ่งมั่นที่จะบรรลุความเป็นกลางทางคาร์บอน (carbon neutrality) แต่ประเทศส่วนใหญ่ยังขาดยุทธศาสตร์การเงินที่เหมาะสมซึ่งจะทำให้เป้าหมายนี้เป็นจริงขึ้นมาได้ ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2565 อินโดนีเซียเพิ่มการเผาไหม้ถ่านหินร้อยละ 33 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญมากกว่ากับการเติบโตทางเศรษฐกิจและการลดความยากจน หรือใช้การส่งออกถ่านหินเพื่อชดเชยหนี้ภายนอกที่เพิ่มขึ้น

- *ประการสุดท้าย ตลอดสิบปีที่ผ่านมา ภูมิภาคนี้ยังเกิดภาวะประชานิยมโดยถดถอย* - การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้รัฐบาลสามารถจำกัดเสรีภาพพลเมือง และจำกัดสิทธิทางการเมือง พร้อมบั่นทอนกลไกการความรับผิดชอบ (accountability) ในระยะหลังนี้ เอเชียและแปซิฟิกเกิดการเปลี่ยนแปลงในแง่การจำกัดพื้นที่สำหรับประชาชนและพลเมือง จนถึงระดับเดียวกับปลายทศวรรษ 1970 และแทบมองไม่เห็นว่าการประชานิยมจะมีที่ท่าพื้นตัวเร็ว ๆ นี้ ในบางพื้นที่ สิ่งนี้มีนัยสำคัญในแง่แนวโน้มการพัฒนาในภาพรวม ตลอดจนประเด็นเรื่องความครอบคลุม (inclusivity) และความเท่าเทียม (equality) และหากการเปลี่ยนแปลงที่วุ่นวายก่อให้เกิดการผูกขาด ก็ย่อมลดทอนการแข่งขันในเศรษฐกิจ

ปณิธานที่ไม่บรรลุผล ความไม่มั่นคงของมนุษย์ที่รุนแรงขึ้น และอนาคตที่ดูผันผวนกว่าเดิม ทั้งหมุดนี้แสดงถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องสร้างการเปลี่ยนแปลง

สำหรับแนวโน้มในปัจจุบัน ภูมิภาคนี้ยังไม่อยู่ในเส้นทางอันมั่นคงที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แม้แต่ข้อเดียว เกิดช่องว่างขนาดใหญ่ระหว่างปณิธานและความเป็นจริง เกิดความถดถอยอย่างน่าเป็นห่วงสำหรับการบรรลุเป้าหมายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ขณะนี้มีการคาดการณ์ว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่อาจเป็นจริงขึ้นมาได้ภายในปี พ.ศ. 2573 แต่ต้องเลื่อนออกไปเป็นปี พ.ศ. 2608 อย่างไรก็ตาม ภัยพิบัติสำคัญและความมุ่งมั่นของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2573 (2030 Agenda) ยังคงมีความสำคัญดังเดิม

ทั่วทั้งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ผู้คนหลายล้านคนมีชีวิตที่สั้นลงมาจากภัยคุกคามมากมายต่อความมั่นคงในชีวิต ทั้งในด้านสังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศต่าง ๆ ต้องรับมือกับความขัดแย้ง ความไม่สงบทางการเมือง หรืออุปสรรคสำคัญทางเศรษฐกิจ ปณิธานที่ไม่บรรลุผลท่ามกลางภาวะแทบไร้ซึ่งความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งสองสิ่งนี้เมื่อหลอมรวมกันแล้วก่อเป็นความผันผวนรุนแรงที่อาจนำไปสู่หายนะ การพัฒนาทุนมนุษย์อย่างยั่งยืนเป็นเอกภาพจึงเป็นการท้าทายยิ่งกว่าเดิม

ภูมิภาคนี้อาจต้องเดินสู่อุณหภูมิที่แปรปรวนยิ่งกว่าเดิม เนื่องจากภูมิทัศน์ด้านการพัฒนาตกอยู่ในความเสี่ยงสามประการซึ่งส่งผลถึงกัน

- *ความเสี่ยงด้านการดำรงชีวิต* - ภัยต่อการดำรงชีวิตที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่งคือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้ยังมีความเป็นไปได้ว่าในอนาคตจะเกิดโรคระบาดใหญ่คล้ายกับโควิด 19 คาดการณ์ว่าโอกาสที่จะเกิดซ้ำอยู่ที่ร้อยละ 50 ภายใน 25 ปีข้างหน้า ความเสี่ยงเหล่านี้รุนแรงยิ่งขึ้นจากวิธีการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติ เมื่อเติบโตรวดเร็ว เนื่องจากการเติบโต

ของประชากร การอพยพย้ายถิ่น และความน่าดึงดูดทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันภูมิภาคนี้เป็นที่ตั้งของมหานครติดชายฝั่ง 6 เมืองซึ่งใหญ่ที่สุดในโลก เช่น โตเกียวและมุมไบ

- *ปัญหาในการเติบโตที่มั่นคงและเครื่องมือการสร้างงาน* - ในขณะที่ประเทศร่ำรวยต้องรับมือกับปัญหาสังคมสูงอายซึ่งเป็นอุปสรรคต่อระบบสาธารณสุขและสังคม ประเทศที่มีรายได้ดิ้นน้อยกว่าต้องพยายามทำให้คนหนุ่มสาวมีงานทำและมอบบริการต่าง ๆ ที่จำเป็น ในเอเชียใต้ ร้อยละ 80 ของแรงงานวัยหนุ่มสาวอยู่ในภาคส่วนนอกระบบ ร้อยละ 30 ที่ไม่ได้รับการจ้างงานและไม่ได้กำลังศึกษาในสถาบันการศึกษา อัตราการว่างงานของประชาชนวัยหนุ่มสาวยังคงเท่าเดิมหรือเพิ่มมากขึ้นในบางประเทศ ในขณะเดียวกัน โลกก็วิตกกังวลเนื่องจากความตึงเครียดด้านภูมิรัฐศาสตร์ การฟื้นตัวที่เป็นไปอย่างเชื่องช้าในประเทศร่ำรวย และความเหลื่อมล้ำที่เพิ่มมากขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานช่วยสร้างโอกาสใหม่ แต่ก็ก่ออุปสรรคสำคัญในตลาดงานและความสามารถในการแข่งขัน
- *ความเสี่ยงต่อทิศทางการเปลี่ยนแปลง* - ในยุคสมัยแห่งปณิธานที่ไม่บรรลุผลและความไม่แน่นอนอย่างน่าวิตก ภัยภาพที่จะเกิดการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงถูกบั่นทอนด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น ประชานิยมโดยเสื่อมถอย ประชาชนที่เพิ่มสูง การแบ่งฝักฝ่าย และข้อมูลบิดเบือนหรือข้อมูลเท็จในแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ แม้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลอาจให้ประโยชน์มากมาย แต่ก็อาจส่งผลเสียเช่นกัน ถึงแม้ว่าการเปิดการเข้าถึงจะเป็นสิ่งสำคัญ แต่แพลตฟอร์มอย่างเช่นสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งขับเคลื่อนด้วย AI กลับมีบทบาทอันสิ้นเชิงในการชี้นำความคิดเห็นของประชาชน และโหมกระพือเปลวไฟแห่งความแตกแยก ท่ามกลางเสียงจ้อเจองจากความเห็นที่แตกออกเป็นฝักฝ่าย ยิ่งเป็นเรื่องยากกว่าเดิมที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงอันก้าวหน้าในอนาคต

ความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ เหล่านี้และองค์ประกอบของความเสี่ยงล้วนทับซ้อนกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาสังคมเมืองแม้จะทำให้เชื้อไวรัสแพร่กระจายรวดเร็ว แต่ก็เอื้อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจเพราะทำให้ผู้คนและธุรกิจต่าง ๆ เชื่อมโยงถึงกัน หากการใช้ AI และสื่อสังคมออนไลน์ไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและแนวทางพฤติกรรมในเชิงบวก ก็อาจไม่เพียงทำให้หลายอาชีพสูญหายเท่านั้น แต่ยังเป็นอุปสรรคต่อการบังคับใช้นโยบายอีกด้วย เนื่องจาก AI และสื่อสังคมออนไลน์ทำให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรงยิ่งขึ้น และมีส่วนเผยแพร่ข้อมูลเท็จ การดำเนินการเชิงนโยบายสามารถส่งผลต่อความเสี่ยงในกลุ่มต่าง ๆ เช่นเดียวกัน อาทิเช่น การผลิตพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อรับมือกับความเสี่ยงด้านการดำรงอยู่ก็ช่วยเร่งให้เกิดการเติบโตใหม่ ๆ

ในการกำหนดหนทางใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาอนุษย์นั้น จำเป็นต้องปรับปรุงแนวทางเดิม ๆ อย่างไรก็ดี ภูมิภาคนี้ ก็อาจหาแรงบันดาลใจจากแนวทางเดิมที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าใช้การได้

การเติบโตซึ่งเน้นการส่งออกและกระบวนทัศน์ด้านการพัฒนาอนุษย์ ซึ่งมีต้นกำเนิดในภูมิภาคนี้ ยังคงเป็นแหล่งแนวคิดใหม่ ๆ และ แรงบันดาลใจ แต่ก็เป็นต้องผ่านการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ยังคง ประสิทธิภาพต่อไป ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเป็นต้นกำเนิดของกลยุทธ์ การเติบโตที่เน้นการส่งออก อีกทั้งแนวทางการพัฒนาอนุษย์ซึ่งถือกำเนิด จากความคิดของนักเศรษฐศาสตร์ชาวเอเชียใต้สองคน ก็ได้รับการนำไปใช้ ในหลายประเทศ อย่างไรก็ดีตาม เพื่อให้ได้มาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง ความเป็นธรรม และความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้อง ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์เหล่านี้ให้มีความทันสมัย และใช้ได้แพร่หลาย กล่าวโดยเฉพาะเจาะจงคือ ควรใช้แนวทางการพัฒนาอนุษย์อย่าง กว้างขวางมากขึ้น เพื่อปกป้องสิทธิและตอบสนองความต้องการ ของประชาชน ทั้งในปัจจุบันและยุคสมัยต่อไป และโมเดลการเติบโตโดยเน้น การส่งออกนี้จำเป็นต้องวิวัฒนาการตามกาลเวลาจะทำให้แนวทางนี้ สร้างการเติบโตในวิถีทางที่เหมาะสม อันจะช่วยสร้างอาชีพมากมายและ เน้นย้ำการพัฒนาอนุษย์ในทุกมิติ

แต่แท้จริงแล้ว การ “ออกแบบอนาคต” หมายถึงการก้าวไป อีกขั้นหนึ่ง และแก้ปัญหาด้านการกำกับดูแลและการเมืองของ การเปลี่ยนแปลง การนำแนวคิดไปปรับใช้จริงนั้นจะต้องอาศัยภาวะ ผู้นำในเชิงรุกและมีวิสัยทัศน์ไกล ด้วยการวางนโยบายแบบมีส่วนร่วม ปรับเปลี่ยนได้ และคล่องตัว การกำกับดูแลในเชิงรุกสามารถจัดสรรทรัพยากร ได้อย่างรวดเร็วและจัดลำดับความสำคัญใหม่เพื่อปรับใช้นโยบายและ โครงการใหม่ ๆ นอกจากนี้ การกำกับดูแลในเชิงรุกยังสนับสนุนการพัฒนา โดยเน้นวิสัยทัศน์ พร้อมทั้งสร้างฉันทมติ ความร่วมมือและพันธมิตร เชื้อต่อการลงทุนในภาคส่วนสำคัญและการพัฒนาความสามารถของ อนุษย์ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือ จำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจในการสร้าง ความเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องทำความเข้าใจในเชิงลึกและมุ่งเน้นอุปสรรค ด้านสังคม-การเมืองมากกว่าเดิม และคิดหาวิธีฟื้นฟูอุปสรรคดังกล่าว

การให้ความสำคัญกับความต้องการของประชาชนเป็น อันดับต้น ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต จะทำให้ ประเทศต่าง ๆ สามารถขยายโอกาสสำหรับทุกคน ขจัดความไม่มั่นคงของอนุษย์ และดำเนินตามภาระหน้าที่ ที่มีต่อชนรุ่นหลัง

สามารถบูรณาการแนวทางการพัฒนาอนุษย์ภายในการตัดสินใจหลัก ของภูมิภาคได้อย่างลึกซึ้งกว่านี้ ทัศนคติที่เน้นผู้คนเป็นศูนย์กลางและ เสียของอนุษย์ไม่หมกมุ่นไม่ได้รับการให้ความสำคัญ ดังที่เห็นได้จาก

การเปลี่ยนแปลง (disruption) เมื่อไม่นานมานี้ ตลอดจนความเหลื่อมล้ำ ที่ยังคงอยู่ จำเป็นต้องแก้ไขความไม่สมดุลนี้ ในขณะที่เรามุ่งหน้าสู่ การเปลี่ยนแปลงซึ่งกำลังจะมาถึง อันจะปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ด้านการพัฒนา ของเรา โดยอาจให้ความสำคัญกับ 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

ประการที่ 1 - ขยายตัวเลือกของผู้คน

- แก้ไขปัญหาโครงสร้างที่กีดกัน และรักษาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับคนกลุ่มต่าง ๆ เช่น ผู้หญิง เยาวชน แรงงาน นอกระบบ คนพิการ ผู้มีความหลากหลายทางเพศ และกลุ่มชายขอบ จุดมุ่งหมายควรเป็นการยุติกฎหมาย ธรรมเนียม และแนวทางที่ เลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง และมุ่งปกป้องประโยชน์ให้แก่คนพิการและผู้มี ความหลากหลายทางเพศ ประเด็นนี้ยังครอบคลุมถึงการสร้างงาน ที่ดีขึ้นไปให้แก่แรงงานนอกระบบซึ่งมีอยู่มหาศาล และให้การศึกษาแก่ เยาวชน อันจะนำไปสู่การจ้างงานที่มีผลิตภาพ ซึ่งจะเป็นการปกป้อง สิทธิพื้นฐานของประชาชน อีกทั้งยังเป็นกรณีศึกษาด้านธุรกิจที่ดี อีกด้วย เพียงแต่ความเท่าเทียมทางเพศก็สามารถกระตุ้นผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ (GDP) ของภูมิภาคได้ถึง 4.5 ล้านล้านดอลลาร์ สหรัฐภายในปี พ.ศ. 2568 ในขณะที่การจ้างงานที่ให้ความสำคัญกับ คนพิการอาจช่วยเพิ่ม GDP ได้ร้อยละ 1-7
- เสริมสร้างความสามารถของอนุษย์ด้วยการเพิ่มการเข้าถึงการศึกษา และบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องปรับปรุงวิธีการเรียน การสอนให้ทันสมัย โดยให้มีการศึกษาทางดิจิทัลมากขึ้น และหลักสูตร การศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมมากกว่าเดิม ตัวอย่างเช่น a2i Teacher's Portal ของบังกลาเทศได้ฝึกทักษะดิจิทัล ให้ครูมากกว่าครึ่งล้านคน นอกจากนี้ ยังต้องมุ่งเน้นในเรื่อง การคุ้มครองสุขภาพถ้วนหน้า ทั้งหมดที่กล่าวมานี้จำเป็นต้องอาศัย ความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการออกแบบ บังคับใช้นโยบาย และจัดหาเงินทุน ให้แก่การศึกษา ตลอดจนระบบและบริการสาธารณสุข เพื่อส่งเสริม ความสามารถของประชาชนทุกคน

ประการที่ 2 - เสริมสร้างความมั่นคงของอนุษย์

รัฐบาลสามารถจัดการกับสาเหตุต้นตอของประการที่ทำให้เกิดความไม่มั่นคงของ อนุษย์ พร้อมทั้งบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตเร่งด่วน ด้วยการดำเนินการดังนี้

- ปรับปรุงการคุ้มครองทางสังคม ระบบการคุ้มครองทางสังคมของ ประเทศแบบบูรณาการช่วยให้สามารถระดมเงินทุน พร้อมฝึกพนักงาน และสร้างโอกาสการจ้างงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับคนในกลุ่ม “ตรงกลางที่ขาดหายไป” (missing middle) กล่าวคือ คนในภาค ส่วนนอกระบบหรือผู้ที่อยู่เหนือเส้นแบ่งความยากจนเพียงเล็กน้อย ตัวอย่างเช่น ประเทศสิงคโปร์มุ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีพ เพื่อกระตุ้น ผลิตภาพของประชาชนทุกช่วงอายุ ประเทศเนปาลแสดงให้เห็นว่า การโอนเงินสดเพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ และการเข้าถึงบริการ ทางการเงินและสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น ทั้งหมดนี้ล้วนช่วยฟื้นฟูผู้หญิงที่เปราะบางมีภูมิคุ้มกันต่อปัญหามากขึ้น

- ดูแลให้มีระบบสาธารณสุขที่เข้มแข็ง ประเด็นนี้รวมถึงการลงทุนในประเทศและชุมชน เพื่อการคุ้มครองสุขภาพถ้วนหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่เข้าสู่สังคมสูงวัย ระบบสาธารณสุขจำเป็นต้องมีเงินทุนที่ยั่งยืนยิ่งกว่า อันจะช่วยให้ประเทศเหล่านี้มีภูมิคุ้มกันมากขึ้น ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และรับมือกับโรคระบาดทั่วโลก ได้ดีขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมความเท่าเทียมและสร้างแนวทางแก้ปัญหาที่คำนึงถึงมิติเพศภาวะไปพร้อมกัน ตัวอย่างเช่น ประเทศไทย เริ่มต้นกับระบบการประกันสุขภาพถ้วนหน้าได้อย่างมั่นคง ในขณะที่ฟิลิปปินส์อาศัยประโยชน์จากการปฏิรูปภาคยาสูบและแอลกอฮอล์ ขยายความคุ้มครองของระบบประกันสุขภาพให้ครอบคลุมถึงประชาชนกลุ่มเปราะบางที่สุดได้อย่างประสบผลสำเร็จ
- การลงทุนในการพัฒนาที่คำนึงถึงความเสี่ยง เอเชียและแปซิฟิก ประားบางต่อภัยธรรมชาติเป็นอย่างมาก จำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกัน ให้แก่ชุมชนมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะในพื้นที่ริมชายฝั่ง ผ่านการใช้ นวัตกรรมเทคโนโลยีล่าสุดอย่างเต็มที่ หลายประเทศยังเผชิญกับปัญหา การอพยพและการพลัดถิ่นอันเนื่องมาจากภูมิอากาศ ซึ่งจำเป็นต้อง อาศัยความร่วมมือระดับภูมิภาค หลายประเทศที่เปราะบางต่อ ภัยธรรมชาติมากที่สุดล้วนมุ่งหมายที่จะดูแลให้แน่ใจว่าประเทศมี เงินทุนเพียงพอ ตัวอย่างเช่นประเทศตองกา รัฐบาลมุ่งเน้นประเด็น ภูมิคุ้มกันต่อปัญหา (resilience) ภายในระบบการวางแผนและ การวางแผนงบประมาณของกระทรวงการคลัง พร้อมทั้งตั้งหน่วยงาน การพัฒนาและการจัดหาเงินทุนอย่างเข้มแข็ง (Resilient Development and Financing Division)
- คำจูนความมั่นคงทางอาหาร ประเทศต่าง ๆ สามารถลงทุนใน ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและห่วงโซ่อุปทานที่เข้มแข็งยิ่งขึ้น พร้อม ส่งเสริมวิถีเกษตรกรรมแบบยั่งยืน ตัวอย่างเช่น ประเทศสิงคโปร์กำลัง ศึกษาวิจัยเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ ๆ โดยมุ่งเป้าหมายว่าจะผลิต อาหารร้อยละ 30 ผ่านเกษตรกรรมแนวตั้งภายใน พ.ศ. 2573 ในทำนองเดียวกัน ในประเทศไทยและปากีสถาน ภาคส่วน fintech และ agri-tech ใช้ปัญญาประดิษฐ์และการวิเคราะห์ขั้นสูง ในการกระตุ้น การผลิตพร้อมขยายการเข้าถึงบริการทางการเงินให้แก่เกษตรกร รายย่อย

ประการที่ 3 - ปกป้องประโยชน์ของชนรุ่นต่อไป

ภูมิภาคนี้มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเปลี่ยนผ่านสู่การพัฒนา ที่เป็นกลางทางคาร์บอนและมีภูมิคุ้มกันต่อสภาพภูมิอากาศ การพัฒนา ควรช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในขณะนี้ พร้อมดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อคนรุ่นหลัง หมายความว่าต้องดำเนินการดังนี้

- เร่งรัดการเปลี่ยนผ่านพลังงานที่ยุติธรรมและมุ่งสู่การปล่อยคาร์บอน สุทธิเป็นศูนย์ สามารถบูรณะและเสริมสร้างระบบกริดไฟฟ้า โดยใช้ วิธีสนับสนุนให้ระบบกริดสามารถรองรับการเพิ่มขึ้นของพลังงาน สีเขียวได้ ทั้งพลังงานแสงอาทิตย์ ลม และน้ำ ในพื้นที่ที่มีระบบไฟฟ้า ที่ครอบคลุม การเปลี่ยนผ่านไปใช้พลังงานหมุนเวียนอาจเป็น

เรื่องท้าทาย แนวทางแบบนอกกริดไฟฟ้า (off-grid) อาจเป็น คำตอบชั่วคราว จนกว่าระบบในปัจจุบันจะสามารถปรับตัวได้ ในขณะที่ แรงงานในภาคส่วนเชื้อเพลิงฟอสซิลควรได้รับการสนับสนุน ให้สามารถเปลี่ยนผ่านสู่งานในภาคส่วนสีเขียวได้ ผ่านการฝึกฝน ทักษะใหม่ (re-skilling) นอกจากนี้ การคุ้มครองทางสังคมเป็น สิ่งสำคัญยิ่งต่อการเปลี่ยนผ่านที่ยุติธรรม (just transition) เพราะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหาและเสริมสร้างความสามารถให้แก่ คนเปราะบาง เพื่อรับมือกับวิกฤตจากภูมิอากาศ และควาโศกาสใหม่ ๆ ในชีวิต

- การลงทุนในการปรับตัวและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ถึงแม้ว่า ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจะได้รับการปรับปรุงแผนการปรับตัว ของตนเองแล้วก็ตาม แต่ในจำนวนเงินทุนเพื่อการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศในภูมิภาค มีเพียงร้อยละ 8 ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการปรับตัวโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2559 ศรีลังกา เป็นผู้นำในการจัดทำแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิ อากาศแห่งชาติ (National Adaptation Plan) ตามมาด้วยบังกลาเทศ ปากีสถาน และปาปัวนิวกินี ทั่วยังมีช่องว่างทางการเงินที่ค่อนข้างมาก ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องมีเสริมสร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชนมากขึ้น กลไกในการแก้ไขช่องว่างทางการเงินนี้ครอบคลุมถึง Systematic Observations Financing Facility พ.ศ. 2564 ซึ่งโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติก่อตั้งขึ้นร่วมกับองค์การ อุตุนิยมวิทยาโลกและโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ
- เปลี่ยนวัตถุประสงค์ของเงินอุดหนุนที่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมเป็นเงิน อุดหนุนเพื่อปกป้องระบบนิเวศน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทาง ชีวภาพ ตัวอย่างเช่น ปาปัวนิวกินีกำลังประเมินมูลค่าตลาดของบริการ ด้านระบบนิเวศ ส่วนศรีลังกาทำล้งพิจารณาถึงนัยทางเศรษฐกิจ ของเงินอุดหนุนสำหรับการประมงทะเล พลังงาน เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และการคมนาคมขนส่ง
- การบริการจัดการการคลังสาธารณะอย่างมีความรับผิดชอบมากขึ้น การทำให้คนรุ่นหลังต้องแบกรับภาระหนี้สาธารณะมากเกินไปจะเป็น อุปสรรคต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ การจัดการหนี้ในเชิงรุก การขับเคลื่อน รายได้ และการลงทุนที่สอดคล้องกับ SDG ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ บางประเทศในเอเชียแปซิฟิก เช่น กัมพูชาและเนปาล ล้วนได้รับประโยชน์ จากแนวทางนี้ ส่วนประเทศอื่น ๆ เช่น อินเดีย สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย และประเทศไทย ได้ลดความเสี่ยงด้านหนี้สาธารณะ โดยการก่อหนี้สกุลเงินท้องถิ่น (national currency debt) การนำ เครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ เช่น การพักชำระหนี้ในช่วงภัยพิบัติ หรือ การแปลงหนี้เป็นทุนเพื่อธรรมชาติหรือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (debt-for-nature/SDG swap) จะทำให้สามารถปลดล็อกทรัพยากร เพื่อการลงทุนด้าน SDG ได้

ในขณะที่กำลังแก้ปัญหาเชิงระบบซึ่งเป็นปัญหาในภาพรวม แต่ละประเทศสามารถวางยุทธศาสตร์ของตนเองเพื่อการขับเคลื่อนและจัดสรรทรัพยากร พร้อมต่อรองและยอมสละในบางเรื่องเท่าที่จำเป็น บางมิติของการพัฒนาทุนมนุษย์ไม่ใช่เรื่องที่ต้องรองได้ เช่น สิทธิสตรี การปฏิบัติต่อผู้คนอย่างเท่าเทียมอย่างเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากร อย่างไรก็ตาม ก็ดี เป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เงินทุนในหลายด้านของภาครัฐจำเป็นต้องสละบางสิ่งและประนีประนอมในบางเรื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว รัฐบาลประเทศต่าง ๆ อาจใช้แนวทางการเงินอันครอบคลุมซึ่งใช้ประโยชน์สูงสุดจากเงินทุนภาครัฐ ขับเคลื่อนเงินทุนภาคเอกชน และมุ่งการลงทุนไปที่ภาคส่วนที่คาดว่าจะมีผลสูงสุด เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการเติบโต และนำทรัพยากรไปใช้กับการพัฒนาทุนมนุษย์มากยิ่งขึ้น

ด้วยการทบทวนและปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การเติบโตของประเทศต่าง ๆ สามารถปลดล็อกตัวขับเคลื่อนการเติบโตใหม่ ๆ และการสร้างอาชีพที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโอกาส ความเจริญก้าวหน้า และความมั่นคงต่อไป

การเติบโตทางเศรษฐกิจจุดประกายจินตนาการ โปรดลองคิดว่าการเติบโตจะสร้างความแตกต่างได้อย่างไรบ้าง ผู้นำทางเศรษฐกิจระดับโลกในปี พ.ศ. 2243 มีรายได้ต่อหัวมากกว่าตัวเลขรายได้ของอัฟกานิสถานและเนปาลในปี พ.ศ. 2561 โดยอิงตามการเปรียบเทียบระยะยาวตามข้อเสนอแนะของ Maddison Project เมื่อถึงปี พ.ศ. 2413 ผู้นำทางเศรษฐกิจของปีนั้นมียาได้นำหน้าบังกลาเทศและกัมพูชาในปัจจุบัน หรือประเทศอินเดีย สเปนลาว เมียนมา ปากีสถาน และเวียดนาม ซึ่งรายได้ในปี พ.ศ. 2561 น้อยกว่าผู้นำเศรษฐกิจโลกเมื่อหนึ่งร้อยปีที่แล้ว ถึงแม้ว่าการเปรียบเทียบในทำนองนี้จะดูง่ายหรืออาจดูเหมือนเปรียบเทียบสิ่งที่ต่างกันเกินไป ด้วยรากฐานทางเศรษฐกิจและประวัติศาสตร์ แต่การเปรียบเทียบนี้ชี้ให้เห็นถึงศักยภาพมากมายที่สามารถปลดล็อกได้หากประเทศมีการพัฒนาต่อเนื่องผ่านการเติบโตที่มั่นคงและยั่งยืน

จริงอยู่ที่การเติบโตทางเศรษฐกิจยังคงจำเป็นต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ แต่ต้องเป็นการเติบโตที่เหมาะสมด้วย เอเชียแปซิฟิกก็เป็นเช่นเดียวกับที่อื่น ๆ ในแง่ที่ว่า การความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการลดความยากจนและการพัฒนาทุนมนุษย์ เพราะช่วยสร้างแรงขับเคลื่อนในเชิงบวกต่อความก้าวหน้าสู่โอกาสและความเจริญรุ่งเรืองอย่างไม่หยุดยั้ง อีกทั้งยังช่วยสร้างความมั่นคงไปพร้อมกัน แต่นอกเหนือจากการเติบโตอย่างรวดเร็วแล้ว จำเป็นต้องพิจารณาถึงลักษณะและคุณภาพของการเติบโตด้วย ตัวอย่างเช่น การเติบโตในบางกรณีอาจไม่ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งส่งผลให้ผู้คนต้องทำงานหนักในขณะที่ได้ค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย หรือทำงานในสภาพแวดล้อมที่ย่ำแย่หรืออันตราย และหากกลุ่มคนผู้มีอำนาจในระบบเศรษฐกิจเป็นฝ่ายเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการเติบโตเป็นหลัก การเติบโตก็จะก่อเป็นเศรษฐกิจ

แบบทวิลักษณ์ (dualistic economy) ซึ่งประชาชนส่วนมากถูกทิ้งไว้ข้างหลังและต้องอยู่ในภาคส่วนนอกระบบ อีกทั้งยังเปราะบางต่อวิกฤตจากภายนอก ยิ่งไปกว่านั้น การเติบโตอย่างรวดเร็วยิ่งมาพร้อมรอยเท้าสิ่งแวดล้อมขนาดใหญ่อีกด้วย

ยุทธศาสตร์การเติบโตอย่างเข้มแข็งในยุคสมัยใหม่จะต้องใช้แนวทางใหม่สู่การเติบโตโดยมุ่งเน้นการส่งออก หลายประเทศจะพิจารณาการเติบโตโดยมุ่งเน้นการส่งออก ซึ่งเชื่อมโยงกับการค้า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (foreign direct investment) และเทคโนโลยี แต่ด้วยสภาพตลาดภายนอกซึ่งมีการแข่งขันสูงขึ้น จึงจำเป็นมากกว่าเดิมที่จะต้องมุ่งเน้นความสามารถในการแข่งขันและการสร้างความหลากหลาย ในขณะเดียวกัน แรงงานก็ควรได้รับประโยชน์จากนโยบายค่าจ้างเป็นธรรมและสิทธิการจ้างงาน พร้อมโอกาสในการพัฒนาทักษะและการฝึกอบรมอาชีพ การเชื่อมโยงอุตสาหกรรมส่งออกโดยเฉพาะที่อยู่ในเขตการค้าเสรีกับเศรษฐกิจของประเทศ จะช่วยเสริมพลังให้แก่อุตสาหกรรมและบริการในท้องถิ่น หลายประเทศอย่างเช่นบังกลาเทศ กัมพูชา ฟิลิปปินส์ และเวียดนามมีความก้าวหน้ามากในแนวทางนี้ แต่ก็ยังสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อีกมาก

ในขณะที่เดียวกัน ทุกประเทศสามารถเพิ่มศักยภาพของตลาดในประเทศ ซึ่งจะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะสำหรับประเทศขนาดใหญ่ หน่วยงานรัฐบาลในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นสามารถทำให้การค้าภายในประเทศราบรื่นได้ด้วยการทำให้กฎข้อบังคับต่าง ๆ สอดคล้องกัน และปรับปรุงการคมนาคมขนส่ง พร้อมส่งเสริมความเชี่ยวชาญของท้องถิ่นในสินค้าหรือบริการอย่างใดอย่างหนึ่ง หลายประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก แรงงานส่วนใหญ่ยังอยู่ในชายขอบของเศรษฐกิจในระบบ พวกเขาแทบไม่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบัน การคุ้มครองทางสังคมหรือโอกาสในการฝึกทักษะ รัฐบาลสามารถปรับปรุงผลิตภาพและสิทธิแรงงานได้ด้วยการทำให้ประชาชนจำนวนมากขึ้นมีโอกาสเข้าร่วมกำลังแรงงานในระบบ พร้อมพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของภาคส่วนนอกระบบ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องรื้อทำลายอุปสรรคด้านเพศภาวะ และให้ผู้หญิงได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียม นอกเหนือจากการรักษาสถิติพื้นฐานของประชาชนครึ่งหนึ่งในภูมิภาคแล้ว การดำเนินการในแง่นี้ยังให้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างมาก กล่าวคือ ทำให้ประเทศต่าง ๆ สามารถใช้ประโยชน์จากคนที่มีความสามารถแต่ไม่ได้รับโอกาส ซึ่งเป็นผู้คนที่เชื่อมด้วยทักษะและจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ

ประเทศในเอเชียแปซิฟิกสามารถคว้าโอกาสในสี่ด้านสำคัญ

- การผลิต - ตลอดยี่สิบปีที่ผ่านมา ภาคการผลิตมีบทบาทน้อยลงในเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากหลายประเทศเกิดภาวะ deindustrialization อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมองได้ว่าเป็นการขึ้นก่อนเวลาอันสมควร การผลิตอาจมีผลข้างเคียงที่ต้องให้ความสนใจ เช่น มาตรฐานด้านแรงงานที่หละหลวม หรืออันตรายด้านสิ่งแวดล้อม หรือ

การรวมตัวเป็นกลุ่ม (enclave) แต่การผลิตก็ให้ประโยชน์มากมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับกำและนวัตกรรม สำหรับหลายประเทศในภูมิภาคนี้ การทำให้เป็นอุตสาหกรรมยังคงให้ประโยชน์ แม้ว่าอาจต้องใช้แนวทางอุตสาหกรรมที่แตกต่างออกไป

- บริการและเกษตรกรรม - การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้พร้าเลื่อนความแตกต่างระหว่างบริการและการผลิตตามความเข้าใจเดิม รวมถึงพร้าเลื่อนความแตกต่างระหว่างบริการและเกษตรกรรม “เกษตร 3.0” ได้ใช้จีพีเอสและเทคโนโลยีดิจิทัลและชีวเคมีอื่น ๆ อย่างเต็มทีเพื่อเพิ่มผลิตภาพให้ถึงขีดสุด และต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากภาคการผลิตและผู้ให้บริการมากขึ้น ดังนั้นจึงมีโอกาสมากมาย ในจุดที่ทั้งสามภาคส่วนมาบรรจบกัน
- เศรษฐกิจสีเขียว สีฟ้า และสีม่วง - ในเศรษฐกิจสีเขียว ความจำเป็นในการลดการปล่อยคาร์บอนจะช่วยสร้างโอกาสในการปฏิรูปห่วงโซ่คุณค่าและโครงสร้างพื้นฐาน และช่วยปรับตัวต่อโลกใหม่ ๆ เช่น Carbon Border Adjustment Mechanism ของสหภาพยุโรป ในเศรษฐกิจสีฟ้า สามารถใช้ประโยชน์และรักษาทรัพยากรทางทะเลที่รุ่มรวยของภูมิภาคด้วยเทคโนโลยีใหม่และการลงทุน ซึ่งสำคัญเป็นพิเศษต่อประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นหมู่เกาะขนาดเล็ก รวมถึงประเทศตามแนวชายฝั่ง ในเศรษฐกิจสีม่วง (การดูแล) เด็กหญิงและผู้หญิงมักต้องใช้เวลามากมายไปกับงานดูแลและงานบ้านที่ไม่ได้รับค่าจ้าง ควรมีพื้นที่ให้ใช้ข้อกำหนดทางการค้าหรือบังคับของรัฐซึ่งปราศจากอคติต่อเพศภาวะ และมอบอิสระให้แก่ผู้หญิง เพื่อให้พวกเธอมีส่วนร่วมกับเศรษฐกิจและการเมืองมากยิ่งขึ้น
- เทคโนโลยีขั้นสูง - ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในหลายสาขากำลังเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมการผลิต ลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด และทำให้บริษัทในเอเชียแปซิฟิกสามารถผลิตสินค้าที่ซับซ้อนและมีมูลค่าสูงได้ เช่น รถยนต์ไฟฟ้า แบตเตอรี่เก็บพลังงาน (storage batteries) แผงโซลาร์ ยา หรือสมาร์ตโฟน นอกเหนือจากการประกอบสินค้าแล้ว บริษัทต่าง ๆ เลือกย้อนกลับไปผลิตชิ้นส่วนและการวิจัยและพัฒนา ประกอบกับมุ่งไปข้างหน้าสู่การมอบบริการที่เพิ่มมูลค่า ซึ่งเป็นมูลค่าที่สร้างขึ้นได้จากอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งมีบทบาททั่วทั้งภาคส่วนบริการ

ประเด็นทั้งหมดนี้ควรช่วยให้เยาวชนบรรลุปณิธานของตน การผลิตยังคงเป็นภาคส่วนสำคัญของการเติบโตและการจ้างงานเยาวชนในประเทศรายได้ต่ำถึงประเทศรายได้ปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่ใช้เทคโนโลยีน้อยและปานกลาง แต่ผู้ผลิตควรให้ความสำคัญกับตัวเลือกแบบคาร์บอนต่ำด้วยเช่นกัน ซึ่งจะช่วยให้เรื่องต้นทุนและความไม่แน่นอนโอกาสในการจ้างงานจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของความต้องการของตลาด อัตราการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และคุณภาพของทักษะกำลังแรงงาน นอกจากนี้ ยังอาจคาดการณ์ได้อีกด้วยว่าแรงงานจำนวนหนึ่งอาจอพยพไปต่างประเทศเพื่อใช้ศักยภาพของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โดยควบคู่ไปกับมาตรการที่มีผู้คนเป็นศูนย์กลางซึ่งมุ่งเน้นประเด็นต่าง ๆ เช่น การศึกษาและการฝึกทักษะ ในขณะที่เดี่ยวก็นโยบายสำคัญหลายประการเริ่มหันมามุ่งรักษาการเติบโตและกระตุ้นการสร้างอาชีพ ภาวะผู้นำและการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพจะช่วยวางรากฐานมั่นคง ความมั่นคงของเศรษฐกิจมหภาคอาศัยหลักการทางการคลัง และจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเพื่อเข้าสู่ตลาดที่สร้างขึ้นโดยกลุ่มชนชั้นกลางที่กำลังรุ่งโรจน์ในภูมิภาค รัฐบาลและอุตสาหกรรมจะต้องมุ่งเน้นที่ภายนอกมากขึ้น โดยพยายามกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าในภูมิภาคพร้อมดูแลความเชื่อมโยงในระดับโลก การทำให้กระบวนการทางธุรกิจราบรื่น การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ และการเกื้อหนุนบริษัทสตาร์ทอัพและความเป็นเจ้าของกิจการ ทั้งหมดนี้ล้วนยังคงสำคัญยิ่งต่อความสามารถในการแข่งขันของตลาด ยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยี-อุตสาหกรรมควรส่งเสริมนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับสิ่งบ่งชี้ในตลาด (market cue) อนุญาตให้มีการออกจากตลาด และคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

เพื่อจุดประกายจิตวิญญาณแห่งการเปลี่ยนแปลงและนำแนวคิดใหม่ ๆ ไปปรับใช้จริง จำเป็นต้องมุ่งเน้นมากขึ้นในเรื่องการเมืองของการปฏิรูปและประสิทธิภาพของระบบส่งมอบสินค้าและบริการ

ข้อเสนอแนะก่อนหน้านี้มีประสิทธิภาพเมื่อมีการลงมือปฏิบัติเพื่อนำข้อเสนอไปใช้จริง การ “ออกแบบอนาคต” ในเชิงรุกจำเป็นต้องมุ่งเน้นมากกว่าเดิมในเรื่องการเมืองของการปฏิรูปและการออกแบบกลไกการส่งมอบสินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพ อันเป็นการท้าทายลำบากมากขึ้นในช่วงเวลาที่ประชาธิปไตยถดถอย และประชานิยมและการแบ่งขั้วทางการเมืองเฟื่องฟู อีกทั้งประชาชนยังเชื่อมั่นรัฐบาลน้อยลง นอกจากนี้ ผู้วางนโยบายยังต้องมีส่วนร่วมในสื่อสังคมออนไลน์ และจัดการกับมลภาวะทางข้อมูลอีกด้วย

การก้าวกระโดดจากยุทธศาสตร์สู่การดำเนินการจริงจะต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบรรดาผู้นำและชุมชน รวมถึงต้องอาศัยสถาบันที่เข้มแข็งมากกว่านี้ เพื่อการปรับใช้ยุทธศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงจะอาศัยการพิจารณาอย่างรอบคอบและการให้ความสำคัญกับการนำไปปฏิบัติได้จริง รวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างมีกลยุทธ์ ดังที่เห็นได้จากช่วงเวลาแห่งการแพร่ระบาดของโควิด 19 การกำกับดูแลจำเป็นต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วให้เข้ากับความจำเป็น ขณะนั้น และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเหมาะสม

การกำกับดูแลที่เหมาะสมกับขนาดสะท้อนให้เห็นถึงปณิธาน แต่ก้หาใช้การสร้างเมืองในอนาคต นี้คือการเดินทาง คือกระบวนการเรียนรู้ ลองผิดลองถูก และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภูมิภาคนี้มีโครงสร้างการกำกับดูแลที่หลากหลาย แต่ทุกประเทศล้วนจะได้รับประโยชน์จากกลไก

ที่สามารถแกไขปัญหาเฉพาะหน้าในระหวางการเดินทาง เพื่อใหจําไดรับโอกาส มากมายในอนาคต

ตาง ๆ สามารถปรับใชแนวทางทั้งสามองคประกอบตามทําดูเสนอไปใน รายงานฉบับนี้ อันไดแก การบูรณาการมิติดานการพัฒนาตนุขยให เป็นสวนสําคัญของนโยบาย การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตรวําดวยการเติบโต และการสรุางความเปลี่ยนแปลง

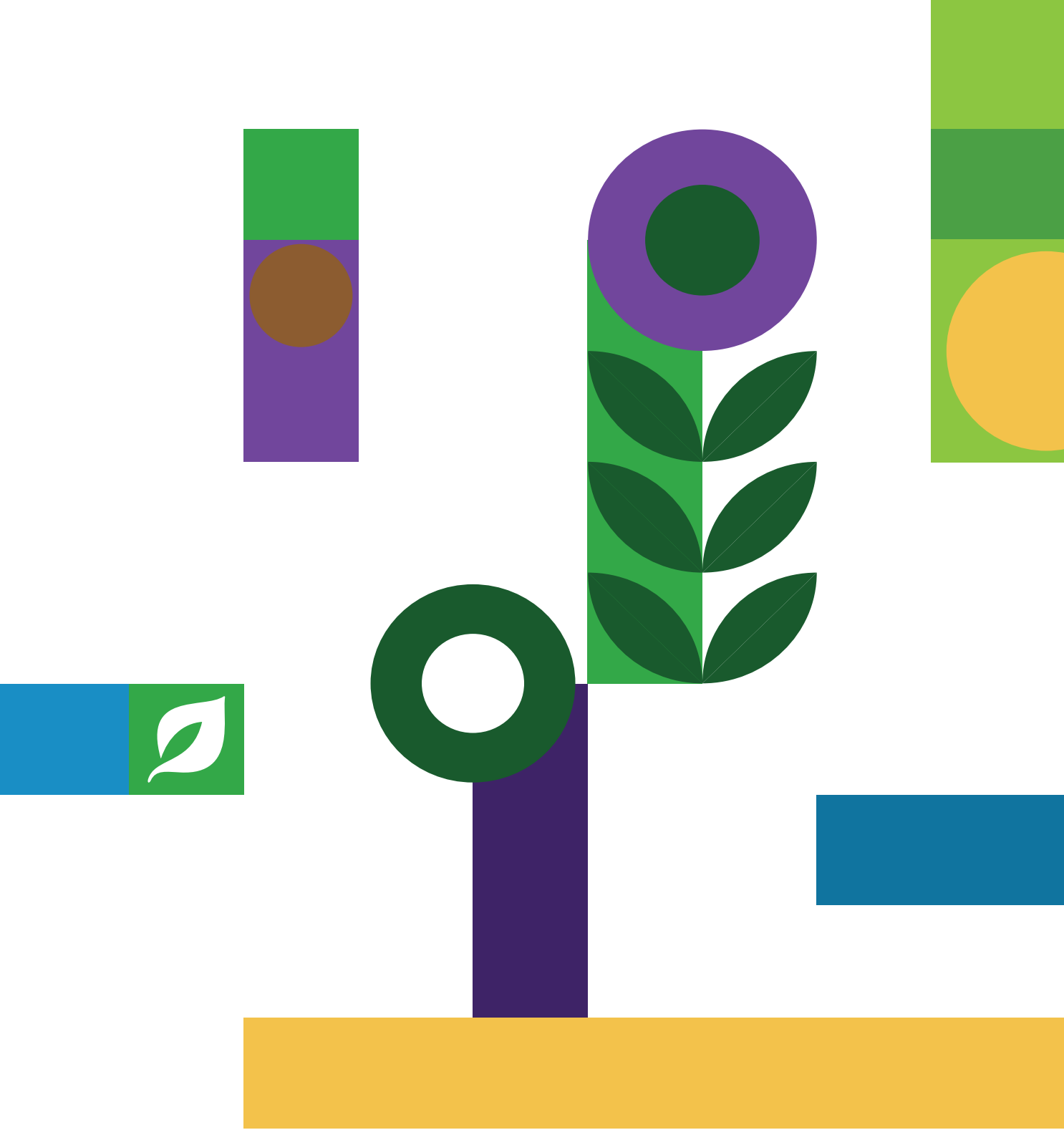
ระบบการทําทัดดูแลที่เหมาะสมกับอนาคตมีลักษณะสําคัญสามประการ ดังนี้

- การคาดการณ์ - คาดการณ์ถึงปัญหา โอกาส และการเปลี่ยนแปลง ที่อาจเกิดขึ้นในสิ่งแวดลอม ดวยการวิเคราะห์สัญญาณตาง ๆ และ จินตนาการถึงสถานการณ์สมมติหลาย ๆ รูปแบบ
- ความสามารถในการปรับตัว - สามารถปรับตัวกับข้อมูลใหม่ ๆ เจอนไข ที่เปลี่ยนแปลง หรือลําดับความสําคัญที่เปลี่ยนไป ผ่านแนวทางที่มี การทําช้าหลายครั้ง (iterative approach) ซึ่งใหความสําคัญไม่เพียง การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เท่านั้น แต่รวมถึงการละทิ้งแนวทางเดิม ๆ (unlearning) ดวย
- ความคล่องตัว - ตอบสนองรวดเร็วต่อข้อมูลใหม่หรือเหตุการณ์ ไม่คาดคิด ดวยการปรับเปลี่ยนการใช้ทรัพยากร โดยร่วมงานใกล้ชิด กับหน่วยงานตาง ๆ และมีสวนร่วมกับประชาชนในการตัดสินใจ เรื่องงบประมาณ

ท่ามกลางการชะลอตัว จําเป็นต้องจุดประกายจิตวิญญาณแห่ง การเปลี่ยนแปลง ผ่านการดําเนินการดังนี้

- ดูแลเจตจํานงทางการเมือง - บรรดาผู้นำทางการเมืองหรือผู้มีอำนาจ ตัดสินใจอาจลั้งเลที่จะเดินทางไปในทิศทางใหม่ หรือรูสึกวําดนชาติ ความรู้ความสามารถที่จะสรุางสิ่งใหม่ ๆ ในกรณีนี้ พวกเขาอาจได้ รับประโยชน์จาก “พันธมิตรเชิงกลยุทธ์” หรือที่ปรึกษาที่เปี่ยม ความสามารถและมีความเหมาะสม ซึ่งจะใหคำปรึกษาที่ใชได้จริงและ อิงหลักฐาน
- ภาวะผู้นำที่เน้นความร่วมมือ - สิ่งนี้จะจําเป็นต่อการปิดช่องว่างและ สรุางฉันทมติเกี่ยวกับนโยบายสําคัญ ๆ อาจใช้การประนีประนอม เป็นการภายในเพื่อแกไขความขัดแย้ง และเอื้อให้มีการพูดคุยระหว่าง กลุ่มตาง ๆ ที่แข่งขันกัน
- การมีส่วนร่วมกับประชาชน - การมีส่วนร่วมกับประชาชนและผู้มีส่วน ได้เสียหลายฝ่ายอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ได้รับมุมมองหลากหลาย ส่งเสริมเอกภาพทางสังคม และแกไขปัญหาในระดับรากฐาน นอกเหนือจากการมีส่วนร่วมในรูปแบบเดิมแล้ว ปัจจุบันนี้ประชาชน สามารถมีส่วนร่วมกับรัฐได้ผ่านแพลตฟอร์ม e-governance และ นวัตกรรมอีกด้วย

แต่ละประเทศจะเลือกทางแกไขปัญหาของตนเอง ทว่าทุกประเทศล้วน ใ้ได้รับประโยชน์จากแนวทางแบบบูรณาการ การเติบโตทางเศรษฐกิจ เพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ หรือแม้แต่การส่งเสริมการพัฒนาตนุขย โดยต้องแลกมากับการเติบโตทางเศรษฐกิจไม่ใช่หนทางที่ดีนัก นอกจากนี้ ไม่มียุทธศาสตรใดที่สำเร็จได้หากไม่มีการลงมือปฏิบัติจริง ทว่าประเทศ

United Nations Development Programme
One United Nations Plaza
New York, NY 10017

www.undp.org

© UNDP 2023